

พระราชกฤษฎีกา
จัดตั้งองค์การสวนสัตว์
พ.ศ. ๒๔๙๗

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๙๗
เป็นปีที่ ๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระ
บรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า
โดยที่เป็นการสมควรจัดตั้งองค์การสวนสัตว์

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒ มีนาคม ๒๕๕๗

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๕ และมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๕๖ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสวนสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๗”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชกฤษฎีกานี้

“สัตว์” หมายความว่า สัตว์บก สัตว์น้ำ และสัตว์ปีกทุกชนิด

“องค์การ” หมายความว่า องค์การสวนสัตว์

“พนักงาน” หมายความว่า พนักงานขององค์การสวนสัตว์

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการขององค์การสวนสัตว์

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒ มีนาคม ๒๔๘๗

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการของ
องค์การสวนสัตว์

มาตรา ๔ ให้จัดตั้งองค์การขึ้นองค์การหนึ่ง เรียกว่า
“องค์การสวนสัตว์” มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(๑) จัดดำเนินการ ส่งเสริม รวบรวมสัตว์นานาชนิด
ไว้เพื่อประโยชน์ในการศึกษา และอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน

(๒) ส่งเสริมและจัดให้มีการบำรุงและผสมพันธุ์ต่าง ๆ
ไว้เพื่อมิให้สูญพันธุ์

(๓) จัดดำเนินการเกี่ยวกับสถานที่เลี้ยงสัตว์ขององค์การ

(๔) จัดบริการสาธารณเพื่อให้เป็นที่พักผ่อนของประชา
ชนโดยแท้จริง

เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวแล้ว ให้องค์การมี
อำนาจรวมถึง

(๑) สร้าง ซ่อ จัดหา จำหน่าย ยืม ให้ยืม เช่า ให้เช่า
ให้เช่าซื้อ ถิ่นกรรมสิทธิ์ ครอบครอง ทำการแลกเปลี่ยน โอน
ด้วยประการใด ๆ ซึ่งทรัพย์สินหรือสิทธิทั้งในประเทศและนอก
ประเทศ

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒ มีนาคม ๒๔๘๗

(๒) กู้ยืมเงิน ให้กู้ยืมเงิน โดยมหลักประกันด้วยบุคคล หรือด้วยทรัพย์สิน รับเงินหรือทรัพย์สินที่ผู้ยืมให้ รับเงินค่าธรรมเนียม

การกู้ยืมเงิน ถ้าเป็นจำนวนเงินเกินกว่าห้าล้านบาท ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน

(๓) กระทบการอื่น ได้อนเป็นการส่งเสริมและอุดหนุน การสวนสัตว์

มาตรา ๕ องค์การมีสำนักงานแห่งใหญ่อยู่ในจังหวัดพระนคร และจะตั้งสำนักงานสาขาหรือตัวแทนขึ้น ทั่วใดในราชอาณาจักร ก็ได้

มาตรา ๖ ให้กระทรวงมหาดไทยโอนกิจการ สิทธิ หน้าที่ ทรัพย์สิน สิทธิทรัพย์สิน หนี้สิน และความรับผิดชอบ ซึ่งเกิดจากการดำเนินกิจการสวนสัตว์คู่สัตของเทศบาลนครกรุงเทพ ซึ่งอยู่ในความควบคุมของกระทรวงมหาดไทย ตลอดจนพนักงาน ของกิจการดังกล่าวก่อนวันใช้พระราชกฤษฎีกานี้บังคับ ให้แก่องค์การซึ่งตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกานี้

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒ มีนาคม ๒๔๙๗

มาตรา ๗ ให้กำหนดทุนขององค์การเป็นจำนวนเงินสองล้านบาท โดยรัฐบาลจ่ายให้เป็นทุนประเดิม

มาตรา ๘ ให้องค์การรับโอนกิจการสวนสัตว์ดุสิตของเทศบาลนครกรุงเทพ ซึ่งอยู่ในความควบคุมของกระทรวงมหาดไทยมาจัดดำเนินการ

มาตรา ๙ เงินสำรองขององค์การให้ประกอบด้วยเงินสำรองธรรมดาซึ่งตั้งไว้เพื่อขาด เงินสำรองเพื่อขยายกิจการ เงินสำรองเพื่อไถ่ถอนหนี้ และเงินสำรองอื่น ๆ เพื่อความประสงค์แต่ละอย่างโดยเฉพาะ ตามแต่คณะกรรมการจะเห็นสมควร

มาตรา ๑๐ รายได้ขององค์การได้รับจากการดำเนินกิจการให้ตกเป็นขององค์การสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ

มาตรา ๑๑ ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งประกอบด้วยประธานกรรมการคนหนึ่ง และกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่าหกคน แต่ไม่เกินสิบคน เป็นผู้บริหารกิจการขององค์การ

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒ มีนาคม ๒๔๕๗

กรรมการต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย

มาตรา ๑๒ ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจและหน้าที่กำกับโดยทั่วไปซึ่งกิจการขององค์การ และเพื่อประโยชน์แห่งการนี้ นายกรัฐมนตรีมีอำนาจเรียกประธานกรรมการ กรรมการ ผู้ อำนวยการ หรือพนักงาน มาชี้แจงข้อเท็จจริง หรือแสดงความความคิดเห็น หรือให้ทำรายงานขึ้นก็ได้

มาตรา ๑๓ ให้คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการขององค์การให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตั้งบัญญัติไว้ในมาตรา ๔ อำนาจและหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง

(๑) วางระเบียบข้อบังคับการบริหารงานขององค์การ

(๒) เป็นตัวแทนขององค์การในกิจการทั่วไป แต่จะมอบหมายให้ผู้ อำนวยการ หรือพนักงานอื่นใดเป็นผู้แทนขององค์การในกิจการใดก็ได้

(๓) วางข้อบังคับเกี่ยวกับการประชุม

(๔) แต่งตั้ง ถอดถอน เลื่อนขั้นเงินเดือน ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน ตลอดจนลงโทษทางวินัยแก่พนักงานขององค์การ ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

เล่ม ๓๑ ตอนที่ ๑๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒ มีนาคม ๒๔๘๗

- (๕) แต่งตั้งหรือถอดถอนผู้อำนวยการ
- (๖) วางข้อบังคับว่าด้วยการบัญชี การสอบบัญชี และการตรวจบัญชี
- (๗) วางข้อบังคับว่าด้วยการบรรจุ การแต่งตั้ง การเลื่อนขั้นเงินเดือน การตัดเงินเดือน การลดเงินเดือน และระเบียบวินัยของพนักงาน ตลอดจนกำหนดจำนวนอัตราตำแหน่ง อัตราเงินเดือน ค่าจ้าง และเงินอื่น ๆ ของพนักงาน
- (๘) กำหนดอัตราเงินสะสมของผู้อำนวยการและพนักงาน และวางระเบียบการจ่ายคืนเงินสะสม

มาตรา ๑๔ ให้ผู้อำนวยการเป็นผู้บริหารกิจการขององค์การให้เป็นไปตามนโยบายที่คณะกรรมการกำหนด

ผู้อำนวยการต้องรับผิดชอบต่อคณะกรรมการ

ผู้อำนวยการมีอำนาจบังคับบัญชาพนักงานทุกตำแหน่ง

มาตรา ๑๕ ให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้กำหนดเงินผลประโยชน์ตอบแทนประธานกรรมการ กรรมการ และผู้อำนวยการ

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒ มีนาคม ๒๔๕๗

ประธานกรรมการ กรรมการ ผู้อำนวยการ และพนักงาน
อาจได้รับเงินบำเหน็จหรือเงินรางวัล ตามระเบียบที่คณะ
รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๑๖ ประธานกรรมการ และกรรมการ ข้อมพัน
จากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก

มาตรา ๑๗ ให้องค์การวางและถือไว้ซึ่งระบบการบัญชีอัน
ถูกต้อง แยกตามประเภทงานส่วนที่สำคัญ มีการสอบบัญชี
ภายในเป็นประจำ และมีสมุดบัญชีลงรายการ

- (๑) การรับและการจ่ายเงิน
- (๒) สินทรัพย์และหนี้สิน

ซึ่งแสดงการงานที่เป็นอยู่ตามจริง และตามที่ควรตาม
ประเภทงาน พร้อมด้วยข้อความอันเป็นเหตุที่มาของรายการ
นั้น ๆ

มาตรา ๑๘ ทุกรัฐบาลให้คณะกรรมการตั้งผู้สอบบัญชีคนหนึ่ง
หรือหลายคนเพื่อสอบและรับรองบัญชีขององค์การเป็นปี ๆ ไป

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒ มีนาคม ๒๔๕๗

ห้ามมิให้ตั้งประธานกรรมการ กรรมการ ผู้อำนวยการ
พนักงาน หรือผู้มีส่วนได้เสียในการทำงานที่องค์การจัดทำเป็น
ผู้สอบบัญชี

มาตรา ๑๙ ผู้สอบบัญชีมีอำนาจตรวจสอบสรรพสมุดบัญชี
และเอกสาร หลักฐานขององค์การในเวลาอันสมควรได้ทุก
เมื่อ และเพื่อการสอบบัญชีให้มีอำนาจสอบถามประธาน
กรรมการ กรรมการ ผู้อำนวยการ หรือพนักงาน

มาตรา ๒๐ ผู้สอบบัญชีต้องทำรายงานว่าด้วยข้อความ
คำชี้แจงอันควรแก่การสอบบัญชีที่ได้รับ ตลอดจนความสมบูรณ์
ของสมุดบัญชีที่องค์การรักษายู่ และต้องแถลงด้วยว่า

(๑) งบดุลย์และบัญชีซึ่งตรวจสอบนั้นถูกต้องตรงกับ
สมุดบัญชีเพียงไรหรือไม่

(๒) งบดุลย์และบัญชีซึ่งตรวจสอบนั้นแสดงการงานของ
องค์การที่เป็นอยู่ตามจริง และตามที่ควรตามข้อความคำชี้แจง
และความรู้เห็นของผู้สอบบัญชีเพียงไรหรือไม่

มาตรา ๒๑ ให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจ
บัญชีและการเงินขององค์การในเมื่อรัฐมนตรีร้องขอ

เล่ม ๑๑ ตอนที่ ๑๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒ มีนาคม ๒๔๘๗

มาตรา ๒๒ ในปีหนึ่ง ๆ เมื่อได้หักค่าใช้จ่ายต่าง ๆ สำหรับดำเนินกิจการ ค่าภาระต่าง ๆ ที่เหมาะสม เงินสำรองต่าง ๆ เงินสมทบกองทุนสำหรับจ่ายสงเคราะห์ผู้ปฏิบัติงานในองค์การ เงินบำเหน็จและรางวัลแก่กรรมการและพนักงาน และเงินลงทุนตามที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการแล้ว เหลือเท่าใดให้นำส่งเป็นรายได้ของรัฐ

มาตรา ๒๓ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชกฤษฎีกา

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :— เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่กิจการ ของส่วนสัตว์ ได้เจริญก้าวหน้าเป็นที่นิยมและสนใจของประชาชน มีรายได้ประจำที่มอบรายจ่ายพอที่จะเลี้ยงตนเองได้ จึงเห็นสมควรจัดตั้งเป็นองค์การอิสระขึ้น การบริหารงานจะได้เป็นไปโดยรวดเร็วและเรียบร้อยมีสมรรถภาพ กิจการส่วนสัตว์จะได้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นและเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและศึกษาหาความรู้ของประชาชนอย่างแท้จริง